

TOIMINTAKERTOMUS 2007

KUIVIKE-lehti

Käymäläseura Huussi ry:n valtakunnallinen tiedotuslehti

Käymäläseura Huussi ry on kansalaisjärjestö, jonka tavoitteena on edistää kuivakäymälöiden käyttöä ja näin parantaa ravinteiden kiertoa ja suojella vesistöjä.

www.huussi.net www.drytoilet.org

HUSSIKORTTELI OmaMökki07 –messuilla Helsingin Messukeskuksessa ja koulutus olivat Käymäläseura Huussi ry:n vuoden 2007 keskeisintä kotimaista toimintaa. Ulkomailla toimintaa oli lähialueilla ja Afrikassa, Sambiassa ja Swazimaassa. Näissäkin koulutus oli keskeisellä sijalla.

Mwaitwan koulun käymälä hankealueella, seinät ovat "hieman" romahtaneet. Koululla 43 oppilasta ja tämä käymälä

Huussikorttelissa riitti kiinnostuneita kävijöitä. Osastolla olivat lähes kaikki yhdistyksen yritysjäsenet mukana

1. YLEISTÄ

Vuonna 2002 perustetun puoluepoliittisesti sitoutumattoman yhdistyksen Käymäläseura Huussi ry:n (KSH) tarkoituksena on tuoda esille ja edistää erilaisin tavoin kuivasanitaatioon perustuvaa DT-teknologiaa (dry toilet technology) tasavertaisen vaihtoehtona vesikäymälään perustuvalla teknologialla. DT -teknologiaan kuuluu olennaisena osana ihmisten jätteiden asianmukainen käsittely sekä hallittu ja hygieeninen ravinnekierto ja myös puhdas vesi.

Kertomusvuosi on yhdistyksen kuudes toimintavuosi. Toiminnan painopiste oli edelleenkin pääosin ulkopuolisella rahoituksella toteutetuissa hankkeissa. Niiden tavoitteena oli kasvattaa kokemus- ja tietovarantoa sekä kotimaan että maailmanlaajuisen kuivasanitaation valistustyöhön. Jokaisella ihmisellä pitäisi olla oikeus terveelliseen ympäristöön ja sitä edistävään sanitaatioon. Toistaiseksi se puuttuu noin 2,6 miljardilta ihmiseltä, kolmannes maailman väestöstä on siten vailla käymälää. Suomessa kuivakäymälöitä on pääosassa vapaa-ajan asunnoissa. Tosin mökkien varustelun myötä on huomattavissa siirtymistä jonkin verran vesikäymälään, mutta myös sisäkuivakäymälöitä hankitaan.

Koulutusta ja tiedottamista, sellaiseksi voisi luonnehtia kertomusvuotta, vaikka osa hankkeista päättyikin. Saatu uusi toimitila jouduttiin vaihtamaan valitettavasti pienempään osan hankkeiden päätyttyä. Mutta yhdistyksen materiaali on kuitenkin nyt yhdessä paikassa. Kaikesta yrityksestä huolimatta pysyvää henkilöstöä ei ole voitu palkata. Yhdistyksen hallituksen jäsenet joutuivat tekemään entistäkin enemmän vapaaehtoistyötä, jotta toiminta ja rahoitus pysyivät tasapainossa. Erilaisten rahoituskäytäntöjen oppiminen ja vastuun kantaminen toteutuksen oikeellisuudesta ja tuloksellisuudesta vei runsaasti aikaa ja teetti paljon lisätyötä, joka tehtiin pääosin vapaaehtoistyönä. Samoin erilaisten tukihakemusten valmistelu tehtiin lähes poikkeuksetta vapaaehtoisesti.

KSH:ää pidetään toimivanana ja uskottavana yhdistyksenä, mutta mitään pysyvää tukirahoitusta ei kuitenkaan ole löytynyt. Uusia yhteistyökumppaneita on tullut toimintavuoden aikana, mutta niidenkään myötä mitään pääsyä mukaan esim. toisten vetämiin hankkeisiin ei ole saatu aikaiseksi. Usein yhteydenotoista ovat olleet niin vaativia, että yhdistys nykyisillä resursseillaan voisi edes kuvitella vastaavansa niihin.

Jäsenmäärä kasvaa koko ajan, mikä kertonee toiminnan tarpeellisuudesta. Yhdistyksen strategian tarve on ilmeinen ja strategian tekoa jatkettiin syksyn mittaan. Pääpainoksi asetettiin pysyvän henkilön saaminen ja toimitilat katutasolle, jolloin voitaisiin päästä edes jatkuvaan tiedon keräämiseen, muokkaamiseen, tuottamiseen ja välittämiseen.

2. HALLINTO

Yhdistyksen toimisto sijaitsi kesään asti Kehräsaassa, josta se kesällä muutettiin Hallituskadulle. Hallituksen jäsenet käyttivät yhä omia koneitaan, mutta toimistos sihteeri, hanketyöntekijät ja messutavarat saatiin sijoitettua uuteen tilaan, tosin ahtaasti.

Yhdistys on Tampereen Ekokumppanit Klubin yhteisöjäsen ja Kehitysyhteistyön palvelukeskus KEPA:n jäsen ja jäsenyys uudessa World Toilet Association WTA:ssa on selvittelyn alla.

Hallitus

Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat toimintavuonna 2007 varsinaisina hallituksen jäseninä Pekka Pietilä (pj.), Raini Kiukas (vpj.), Kaj Paavola, Asko Särkelä ja Asta Rajala varajäseninä Harri Lehtonen (rahastonhoitaja), Suvi Holm, Harri Mattila, Sirke Nisso ja Petri Juuti. Sihteerinä toimivat

hallituksen ulkopuolelta työllistetyt Satu Rosenlund alkuvuoden ja loppuvuoden Jarmo Salonen. Tilintarkastajana toimi Marja Kartastenpää.

Hallitus kokoontui 12 kertaa ja käsiteltyjen pykälien määrä oli lähes 200. Lisäksi hankkeilla oli omia ohjausryhmiä. Jaostojen toiminnasta luovuttiin, vaikka se helpottaisi ja nopeuttaisi hallitustyöskentelyä. Toimintavuonna kokoukset olivat taasen uuvuttavan pitkiä ja työntäyteisiä.

Yhdistyksen toimintavuoden kevätkuukauskokous pidettiin toimistolla ja syyskuukauskokous perinteiseen tapaan maailman käymäläpäivänä 19.11. ympäristötietokeskus Moreenissa Tampereella. Vuosikokousesitelmän piti Harri Mattila.

Jäsenistö

Jäsenistön määrä oli vuoden 2007 lopussa 333 jäsentä, joista yritysjäseniä oli 19 ja yhteisöjäseniä kuusi. Sellaisia henkilöitä ja organisaatioita varten, joille jäsenyys ei sovi mutta tiedonsaanti kiinnostaa, perustettiin Huussi – postituslista. Jäsenet saivat jäsenpostia ja muutakin ajankohtaista postia vuosikokouskutsujen yhteydessä. WWW-sivuja pyritään pitämään ajantasaisena koko ajan.

Henkilöstö

Yhdistyksellä ei edelleenkään ollut vakituista hallintohenkilökuntaa, vaan työllistettyjä, harjoittelijoita ja hankehenkilökuntaa. Kati Hinkkanen toimi ”Kuivakäymälät osana Euroopan vesihuoltoa” (KoeVehu) -hankkeen päällikkönä puolisen vuotta ja Sari Huuhtanen jatkoi projektikoordinaattorina Sambian kuivasanitaatiohankkeessa (ZASP). Sambian hallinnon lisäksi hän valmisteli tiedotusmateriaalia lähinnä kouluille tulevaan YK:n sanitaatiovuoteen liittyen. Toni Paju oli puoli vuotta harjoittelijana mukana Kati Hinkkasen vetämässä hankkeessa. Satu Rosenlund jatkoi harjoittelun jälkeen toimistoasioiden hoitajana puoli vuotta ja hänen jälkeensä toimistoon tuli Jarmo Salonen. Susanna Pakula avusti koulutuksissa ja messujen valmistelussa yms. osan vuotta ja valmisteli lisäksi Haja-Karjala hankkeen, jonka päätöstä ei vielä tätä tehdessä ole saatu.

3. TIEDOTUSTOIMINTA

Tähän on koottu joitakin tiedotuksen kannalta tärkeitä toimintoja ja tapahtumia. Kattavasti niistä saa tietoa yhdistyksen www-sivuilta

HUUSSIKORTTELI Omamökki07 –messuilla 19.-22.4.2007

Helsingin Messukeskuksessa vuosittain järjestettävä tapahtuma Vapaa-ajan asumisen messut, joista yksi messuosaa on OmaMökki –messut. Tämä messupaikka on jo muutaman vuoden ollut yhdistyksen tärkein tiedottamistapahtuma. Vuonna 2007 se oli ensimmäinen kerta, kun kaikkia jäseniä oli pyydetty mukaan yhteiseen osastoon HUUSSIKORTTELIIN. Entiseen tapaan yhdistyksen päivittäin järjestämät tietoiskut ovat olleet myös erittäin suosittuja.

KUIVIKE -lehti

Jo monta vuotta vireillä ollut oma lehti sai viimeinkin muotonsa. Yhteistyössä Voionmaan opiskelijoiden ja Sydän-Hämeen lehden kanssa saatiin aikaiseksi KUIVIKE – niminen lehti, joka valmistui parahiksi kevään messuille. Lehteen on koottu ajankohtaistietoa ja sen kustannukset katettiin pääosin mainostuloilla.

KUIVAKÄYMÄLÄN HOITO JA KÄYMÄLÄJÄTTEEN KÄSITTELY – opas

Laatuaan ainoa Suomessa painettu käymäläjätteen käsittelystä kertova opas saatiin painettua myös ruotsiksi. Kasvuvoimaa käymäläjätteestä on saatavilla toimistosta ja messuilta.

SUOMALAISET KUIVAKÄYMÄLÄT – Finnish Dry Toilets

KoeVehu – hankkeen toimesta päivitettiin suomalaiset kuivakäymälät esite, joka melko kattavasti kertoo suomalaisista kuivakäymälälaitteista.

KURSSITOIMINTA

Yhdistystä pyydettiin mukaan moneen tapahtumaan ja tilaisuuteen. Tavoitteena oli kuitenkin se, että ilmaisista käynneistä luovutaan ja vähintäänkin matkakulut pyrittiin saamaan tapahtuman järjestäjiltä. Yhdistys oli mukana mm. Uudenmaan ympäristökeskuksen päivillä, Lohjan saaristossa, Turun käymäläpäivillä ja Jyväskylässä sikäläisen hajajätevesihankkeen järjestämällä kuivakäymäläpäivillä. Suomalaisista mallikohteista saatua materiaalia hyödynnettiin näiden päivien luennoilla.

4. VUODEN HUUSSITEKO – PALKINTO,

Suomen Turusta 2002 ansiokkaalla tavalla aloitettua Vuoden huussiteko -palkintokäytäntöä jatkettiin. Vuoden 2007 palkittava oli itse aikoinaan aloitteen tehnyt Jukka Lindroos ja PikkuVihreä Oy. Tilaisuus järjestettiin Turussa Puutorin vessassa ja talikon luovutus sai runsaasti myönteistä julkisuutta. Perusteluja ei tässä tapauksessa tarvinnut etsiä, Jukka on Suomen ”käymäläneuvos”

5. PÄÄTTYNEET JA MENEILLÄÄN OLEVAT HANKKEET

Kuivakäymälät turvallisesti Eurooppaan, Leader -rahoitteinen jatkohanke, päättyi tammikuussa

Hankkeen tavoitteena oli mallikohteiden rakentaminen Suomeen ja kolmeen muuhun EU -maahan sekä käymäläjätteen käsittelyn ohjeistaminen. Oppaita tehtiin viroksi, latviaksi, liettuaksi, espanjaksi, portugaliksi, ukrainaksi.

”Kuivakäymälät osana Euroopan vesihuoltoa” (KoeVehu) -hankkeen

Edellisen hankkeen jatkoksi tehtiin lyhyt hanke, jossa käytiin läpi tehtyjä mallikohteita, ja pidettiin koulutustilaisuuksia sekä Suomessa että Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Portugalissa.

Sambiassa Kalokon Luansobe-Luankuni alueella, ZASP -sanitaatiohanke

Sambian maaseudulla sanitaatio on kehittymätöntä. Käytössä on pääasiassa maakuoppia mutta iso osa väestöstä tekee edelleen tarpeensa puskiin. ZASP -sanitaatiohankkeella yhdistys pyrkii yhdessä paikallisten asukkaiden kanssa parantamaan Sambian Luansobe-Luankuni -alueen, (*Environmental programme area*), noin 10 000 asukkaan sanitaation tilaa ja lisäämään sitä kautta ihmisten hyvinvointia ja tietoisuutta sanitaatio- ja hygienianäkökohtien tärkeydestä. Hanke on edennyt sekä koulutuksen että käymälöiden rakentamisen avulla. Omarahoitusta on saatu kerättyä huussikummien ja – lahjoitusten avulla.

Msunduzan kuivasanitaatiohanke Swazimaassa

Yhteistyössä Turun ammattikorkeakoulun kanssa käynnistettiin keväällä 2007 sanitaatiohanke, joka tähtää lähinnä slummialueen käymäläjätehuollon parantamiseen. Vuoden aikana koulutettiin sanitaatioeksperttejä, joiden tehtävänä on viedä tietoa ruohonjuuritasolla eteenpäin. Myöhemmin on tarkoitus rakentaa toiveiden mukaisia käymälöitä. Hanketyöntekijänä toimi alussa Jenni Koivisto, joka siirtyi sitten jatko-opiskelijaksi ja hänen tilalleen tuli Leena Antila. Hanketta koordinoi ohjausryhmä.

Tiedotushanke: Sanitaatio kaikille! ja Sanitaatiovuosi 2008

Tiedotustukea 2007 saatiin huomattavasti haettua vähemmän ja se päätettiin käyttää pääosin kouluille suunnatun tiedotusmateriaalin valmistamiseen. Hankkeessa tehtiin myös muuta materiaalia, kuten yleisesite ja postikortti sekä oma internet-sivu. Materiaali palvelee myös Sanitaatiovuoden 2008n tapahtumia, joihin saatiin loppuvuonna ensimmäinen avustus näyttelyn rakentamiskuluihin.

6. TALOUS

Toimintavuonna 2007 kirjanpidon ja palkanlaskennan hoiti edelleen Messukylän toimistopalvelu Ay ja yhdistyksen pankkina toimi Kangasalan Osuuspankki. Yhdistyksen toiminta hankkeineen on kasvanut huomattavan suureksi vain tilapäis- ja vapaaehtoistoiminnalla tapahtuvaksi. Tästä syystä seurannan helpottamiseksi käytössä on ollut jokaiselle suuremmalle hankkeelle oma tilinsä. Näin voidaan seurata helpommin hankekohtaisesti tapahtumia. Kirjanpito on ollut koko ajan jäljessä ja siihen tuleekin jatkossa kiinnittää erityistä huomiota

Vuoden 2007 tulos on positiivinen, tilapäishenkilökunnan palkkatuki on ollut odotettua suurempi ja vaihtaminen pienempään tilaan on myös vähentänyt kuluja. Samoin Sambian kummitulot ovat olleet ilahduttavasti oletettua suurempia. Kurssituotot jäivät vähemmiksi ja myös kurssien kulut nousivat, joten tästä ei ainakaan toistaiseksi jäänyt henkilökunnan palkkaukseen varoja.

Ympäristöministeriön kansalaisjärjestöjen toiminta-avustusta ei saatu kertomusvuonna tilille, toki myönteisestä päätöksestä on tullut tieto. Jatkossa yhdistys kuuluu niihin valtakunnallisiin ympäristöjärjestöihin, joiden avustuksen määrä tulee jo valtion budjettikäsittelyssä esille.

Alkaneena toimintavuonna myös tilintarkastus siirtynyt ammattitoimistoon ja sieltä tilintarkastaja on osallistunut mm. Yhdistyksen strategian valmistelutilaisuuteen.